

A magyar királyi kincstár által életbe léptetett ezen üd-
vös intézmény meszsze kiható fontossággal bir. Ez által u. i.

a) a kincstár a legmegfelelőbb pontokon ingyen jut ku-
takkal ellátott erdőőri lakások birtokába, miáltal az erdőtele-
pítés és védelem olcsóbbá s egyáltalában lehetővé tétetik;

b) nagy gyepes területek, melyek vagy semmit, vagy
keveset jövedelmeztek, a vízhiány megszüntetése után legelő-
ként kitünően értékesíthetők.

Ezen körülmény fejti meg azon meglepő tényt, hogy
a kietlennek látszó 52.000 holdnyi deliblati homokpusztának
jelentékeny tiszta jövedelme van, daczára annak, hogy a
nagyban keresztül vitt homokkötések sok kiadással járnak.

(Vége köv.)

A gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében ez évben észlelt hernyópusztításról.

Irta: Kallina Károly, magy. kir. erdőmester.

Az 1876. évben oly nagy mennyiségben megjelent s
általam az „Erdészeti Lapok“ 1877. évi X. füzetében leirt
közönséges gyaponcz (*Ocneria dispar*), a mácsai m. kir. korona-
uradalmi cseresekben újból megjelent, és minthogy a lepkék-
nek kifejlődésére és azok petéinek lerakására az idei rendkívül
száraz és meleg időjárás igen kedvező volt, attól lehetett tar-
tani, hogy ezen lombpusztító rovarnak megjelenése a követ-
kező évben ép oly gyors és nagymérvű lehet, mint azt az 1876.
évben országszerte észlelni alkalmunk volt.

A rovar hernyója, mint 1876-ban, ugy ez idén is, leg-
először a mácsai erdőgondnoksághoz tartozó 50—60 éves
ritkás és nagyobb részben ideiglenes juhlegelőül a mezőgaz-
daságnak átengedett cseréllabokban volt észlelhető; tehát fenn
kell tartanom azon már 1877-ben tett észrevételemet, hogy

a legeltetés, és kivált a juhlegeltetés, a hernyók fejlődésére és kiterjeszkedésére igen kedvező befolyással bír; s hogy ép ezért azon erdőtestet, melyben ez vagy más kártékony rovar mutatkozik, a legelőtől azonnal elvonni, nemcsak hasznos, de egyúttal szükséges intézkedésnek is tartom, annál is inkább mert az ilyen hernyóktól megtámadott erdőben a lombárnyékot nélkülöző s hernyó ganéjjal bemocskolt legelő a mezőgazdaságnak ugyanis igen kevés hasznot nyújthat.

Áttérve a veszedelmes rovar itten megpróbált pusztítására, megemlítem, hogy a gyapocznak 1876-ban észlelt nagymérvű megjelenésekor egy kisebb elszigetelt erdőrészen a lepkék által a törzs és vastagabb ágakra lerakott petecsomókat október és november havában sikárfü gyökérből készített, hosszú póznákra erősített kefékkel levakartattam, téve ezt azon hiszemben, hogy a gyapot csomóban elhelyezett és földre lekefált peték a téli fagyok és havazások által tönkretételnek. A kísérlet eredménye felől azonban akkor nem jöttem teljesen tisztába, ezért, midőn a múlt évben a mácsai erdőgondnokság kerületében szórványosan ismét mutatkozni kezdett a gyapoc, új kísérletre határoztam el magamat. Heuffel Mihály erdőőr által novemberhóban összegyűjtetem körülbelül 1 liter mennyiségű petét, s zacskóba bekötve, a mácsai vadászkastély melletti erdőőri lak éjszaki oldalán az eszterhéja alá helyeztettem el oly módon, hogy a petecsomag az éjszaki szél és havazásoknak egész télen át kitéve legyen. Ezenkívül meghagytam a nevezett erdőőrnek, hogy a csomagot minden héten egyszer-kétszer vízbe mártsa és ujonnan fagnak tegye ki. E kezelés folytán a zacskó néha valóban teljesen megfagyott szilárd jégtömeget képezett, úgy, hogy én a legtávolabbról sem tápláltam kételyt a felett, hogy e kegyetlen tortura alatt valamennyi pete tönkre megy s egy sem fog közülök áttelelni. Mily kellemetlenül kellett hogy megleljen tehát Haberzettel Károly, mácsai erdész ur április 24-én hozzám intézett azon értesítése, hogy a zacskóban elhelyezett peték kikeltek. A kis zacskó valóban hemzsegett a gyapot védelme alatt annyi elemi viszontagságot kiállott petékből szerencsésen kikelt hernyócskáktól. Ez a kísérlet tehát, határozottan céltalan volt.

Sokkal hasznosabbnak bizonyult a kikelt hernyócskák pusztítása akkor, midőn azok a kikelési helyről nem távoztak el és kis foltokban együtt a törzsön ülnek, vagy a julius havában kibuvó és a törzsek védett oldalán nyugvó, keveset repülő nőstény lepkéknek agyonnyomása. Legnagyobb és legbiztosabb pusztító hatással vannak azonban a zárporesők, melyek a levelek között behálózva, nyugvó bábokat földre sodorják és jól átáztatják

Említést teszek ez uttal még egy olyan rovarfalásról, melyet 32 évi szolgálati időm alatt ez évben láttam először; az akáczfát juniushó végén lombdiszétől egészen megfosztva találtam. Tüzetes vizsgálat alá vettem e különös jelenséget s rájöttem, hogy a pusztítást egy 16 mm hosszú élénk zöldszinben fénylő bogár vitte véghez, mely a coleopterákhoz tartozó cetonia-féle családból származik és az erdészetre nézve jelentőséggel eddig nem birt, a mi abból is kitünik, hogy ezen bogár a nagyobb részben vetések mellett elültetett akác szélfogókban csak akkor jelentkezett eddig, midőn az aratás bekövetkezett, s a kalászokban felnevelt bogarak, alkalmasint eledel hiányában, az akáczlombhoz is kénytelenek voltak hozzányulni.

A fácán és fogoly hasznos kaparása és bogár falása következtében eddig minden nagyobb hernyófalástól megvédett szigetmonostori, fácánosnak berendezett kincstári erdőbirtok ez évben szintén nem maradt egészen érintetlenül a rovarpusztítástól, a mennyiben a *Lyda campestris* nevű darázs hernyói a mesterségesen telepített 5—15 éves fenyő ültetésnek túlombját lerágták.

Miután azonban a megtámadott fenyőültetvények csúcs-hajtásai sértetlenül maradtak, az okozott kárt nem tartom lényegesnek. Feltűnő volt azonban, hogy ezen rovar nagyobb részben csak az erdei fenyőt kereste fel, az utóbbiak közzé ültetett fekete fenyőcsemetéket ellenben megkimélte, vagy csak kis mértékben rágta le tüit.